

Ministerstvo zdravotnictví vydalo Metodický pokyn ke správnému postupu poskytovatelů zdravotních služeb při nedobrovolné hospitalizaci pacienta

29.10.2024 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Metodický pokyn má za cíl posílit ochranu pacientů hospitalizovaných v nemocnicích bez svého souhlasu. Popisuje správný postup poskytovatelů při komunikaci s pacientem a s jeho blízkými, při přezkumu zdravotního stavu pacienta nezávislým lékařem a dále při spolupráci se soudem v rámci detenčního řízení.

Nedobrovolná hospitalizace pacienta na lůžkovém oddělení je vždy prostředkem nejzazším a mělo by k ní docházet pouze v případech, když pacientovi nelze poskytnout zdravotní péči méně omezujícím způsobem. Z tohoto důvodu musí být pro přistoupení k nedobrovolné hospitalizaci vždy splněny podmínky stanovené zákonem o zdravotních službách. Pacient je i při takové hospitalizaci nadále rovnocenným partnerem nemocnice a zdravotníci by tedy vždy měli zohledňovat vůli pacienta.

Typickým příkladem může být hospitalizace zejména starších dětí nebo pacientů s omezenou svéprávností, za které udělil souhlas s hospitalizací jejich zákonný zástupce či opatrovník. Pokud takový pacient přesto pobytu v nemocnici odporuje, nemocnice by měla postupovat obdobně jako kdyby šlo o hospitalizaci bez uděleného souhlasu. Zejména by tedy měla nechat okolnosti této hospitalizace přezkoumat soudem. To je ostatně i požadavek vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

Metodický pokyn dále zdůrazňuje, že nedobrovolná hospitalizace neznamena možnost léčby bez souhlasu. Nedobrovolně hospitalizovanému pacientovi lze bez jeho souhlasu zásadně poskytnout pouze neodkladnou zdravotní péči. Zároveň metodický pokyn vymezuje výčet informací, které by měla nemocnice v rámci oznámení nedobrovolné hospitalizace soudu o pacientovi a okolnostech jeho hospitalizace poskytnout tak, aby soud mohl o její přípustnosti rozhodnout v co nejkratším čase. Ministerstvo zdravotnictví považuje za důležité rovněž zdůraznit, že nedobrovolné hospitalizace se netýkají pouze psychiatrických oddělení, nýbrž všech oddělení nemocnic.

Materiál široce popisuje práva nedobrovolně hospitalizovaných pacientů a rovněž jasně specifikuje povinnosti poskytovatelů v takových situacích, zejména informační a poučovací povinnost vůči pacientovi, oznamovací povinnost vůči osobám blízkým pacientovi nebo vůči soudu, povinnost umožnit přezkum nezávislým lékařem a povinnost součinnosti v rámci detenčního řízení. Tyto povinnosti nemocnic pokyn detailně rozvádí.

Metodický pokyn byl publikován ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví 13/2024, který byl vydán dne 25. října 2024 a je dostupný v sekci Metodiky a stanoviska na internetových stránkách ministerstva. Rovněž bude zveřejněn na Národním zdravotnickém informačním portálu a bude předán všem přímo řízeným organizacím ministerstva k implementaci.

Ministerstvo zdravotnictví tento metodický pokyn vnímá jako živý dokument a v budoucnu plánuje další metodické vedení v oblasti nedobrovolných hospitalizací.

<https://mzd.gov.cz/tiskove-centrum-mz/ministerstvo-zdravotnictvi-vydalo-metodicky-pokyn-ke-spravnemu-postupu-poskytovateluzdravotnich-sluzeb-pri-nedobrovolne-hospitalizaci-pacienta>